

Cecilia Wikström, Europaparlamentariker (FP)
www.ceciliawikstrom.eu
cecilia.wikstrom@ep.europa.eu

Nytt EU-direktiv om studenter och forskare från tredje länder

Villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, elevutbyte, avlönad och oavlönad yrkesutbildning, volontärarbete och au pair-arbete

Nuvarande regler

Målet med nuvarande regelverk är att göra Europa till ett världscenter vad gäller studier och forskning. Idag består regelverket av två direktiv, ett om studenter från tredje länder och ett om forskare från tredje länder. Dessa regler gör det möjligt för icke EU-medborgare att tillförskaffa sig utbildning och kunskap samt att bidra till EU:s konkurrenskraft.

Varför förändra reglerna?

2011 presenterade kommissionen implementeringsrapporter av dessa två direktiv vilka identifierade flera svagheter. De problem som dessa människor stod inför när de kom till EU var bland annat:

- Villkoren för att komma in och för att stanna i EU är inte tillräckligt tydliga och skiljer sig mellan medlemsländerna.
- Uppehållstillstånd kan ges ut för kortare tid än perioden för ett forskningsprojekt, vilket innebär en extra administrativ börda och kostnad.
- Frånvaron av tidsfrister för att behandla ansökningar resulterar i att de sökande inte vet när de kan förvänta sig ett beslut och det kan avgöra om de istället väljer att flytta till ett annat land.
- Studenter har begränsad möjlighet att finansiera sina studier genom arbete och det finns ofta inga möjligheter för studenter och forskare att söka arbete i EU efter examen eller avslutade forskningsprojekt.
- Under nuvarande regler har forskares familjemedlemmar ingen garanterad tillgång till arbetsmarknaden.
- Att flytta från ett medlemsland till ett annat kan vara svårt eller omöjligt, vilket har negativ effekt på överföring av färdigheter och kunskap mellan medlemsländerna. Detta påverkar till exempel Erasmus Mundus-studenter som är antagna i gemensamma program och som studerar i minst två medlemsländer, men som får problem att få de visa de behöver.
- Idag är reglerna frivilliga för elever, volontärer och oavlönade praktikanter, vilket leder till skillnader mellan medlemsländerna. Avlönade praktikanter och au-pairer omfattas inte av några gemensamma regler.

Cecilia Wikström, Europaparlamentariker (FP)
www.ceciliawikstrom.eu
cecilia.wikstrom@ep.europa.eu

Varför behöver vi människor från tredje länder till EU?

Trots den ekonomiska nedgången och arbetslöshetsnivåerna så är det fortfarande svårt för många medlemsländer att hitta kompetent arbetskraft. Vi står även inför en demografisk utmaning med en åldrande befolkning. Europa må ha varit en attraktiv arbetsmarknad för kompetenta människor från olika delar av världen, men det har förändrats och andra delar av världen lyckas nu mycket bättre med att locka till sig kompetent arbetskraft, medan situationen i EU med komplicerad byråkrati och skepsis gentemot immigranter skrämmer bort människor.

Det är viktigt att förbättra situationen med tydligare och enklare regler för att öka EU:s attraktivitet. Fler utländska studenter, forskare och internationella utbyten kommer att leda till ekonomisk tillväxt, främja innovation och skapa fler jobb på längre sikt.

Förändringar i kommissionens nya förslag som presenterades i mars 2013

- Det reviderade förslaget är en sammanfogning av de två tidigare direktiven. Det inkluderar även ytterligare kategorier som elever, avlönade- och icke avlönade praktikanter, volontärer och au-pairer.
- Harmoniserade regler mellan medlemsländerna kring inresevillkoren och krav samt tydliga regler och möjligheter.
- Intra-EU mobilitet. Tillåta cirkulation medan medlemsländerna baserat på den initiala auktoriseringen. De nuvarande reglerna för intra-EU mobilitet är svaga, särskilt för studenter.
- Införande av tidsfrister. 60 dagar för medlemsländers myndigheter för att fatta ett beslut om en ansökan och 30 dagar för de som kommer under unionens mobilitetsprogram.
- Ökad tillgång till arbetsmarknaden. Studenter ska få rätt att arbeta minst 20 timmar per vecka (jämfört med 10 timmar tidigare).
- Efter examen eller avslutat forskningsprojekt ska studenter och forskare ha möjlighet att stanna 12 månader i landet för att söka jobb eller starta ett företag.

Cecilia Wikströms rapport

Cecilia Wikström (Folkpartiet) är rapportör i Europaparlamentet och leder parlamentets arbete. Wikström arbetade fram en position tillsammans med övriga politiska grupper som antogs i plenum den 25 februari 2014 med stor majoritet. De ändringar Wikströms rapport föreslår till kommissionens förslag är bland annat:

- Utöka möjligheten att stanna kvar och söka jobb till 18 månader (kommissionens förslag 12 månader).

Cecilia Wikström, Europaparlamentariker (FP)
www.ceciliawikstrom.eu
cecilia.wikstrom@ep.europa.eu

- Bestämmelserna för forskares familjemedlemmar ska gälla även för studenters familjemedlemmar. Studenter kan vara äldre då de avslutar sina högre studier och det är inte osannolikt att de har familj.
- Bestämmelserna för medlemsländer att dra tillbaka en auktorisering ska vara frivillig och inte obligatorisk. Det ger medlemslandet flexibilitet att ta hänsyn till omständigheter innan de drar tillbaka auktoriseringen.
- Sänkt tidsfrist för beslut om en ansökan till 30 dagar och tillägg av en tidsfrist i de fall en överklagan om beslut lämnats in.
- Utvidga intra-EU mobilitet till att även omfatta volontärer (utöver forskare, studenter och praktikanter).
- Möjlighet till ersättning av administrativa avgifter.

Förhandlingar i rådet

Förhandlingarna i rådet är pågående. Några saker som identifierats som problematiska i rådet är:

- Inkluderingen av de nya kategorierna.
- Möjligheten att stanna kvar i 12 månader för att söka jobb eller starta ett företag efter examen eller avslutade forskningsprojekt.
- Intra-EU mobilitet.
- Tillgång till arbetsmarknaden för studenter.

Vidare process

- Europaparlamentet antog sitt förhandlingsmandat i utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter den 5 november 2013 och har sedan dess inväntat rådets position för att kunna inleda förhandlingar.
- Eftersom rådet inte hunnit anta sin position i tid att möjliggöra en överenskommelse denna mandatperiod så beslutade Wikström att ta rapporten till plenum för antagande av parlamentets förstaläsnings-position.
- **Debatten i plenum ägde rum 24 februari 2014 och rapporten voterades 25 februari 2014. Wikströms rapport antogs utan förändringar med 578 röster för, 93 emot och 6 avstod.**
- Förhandlingar mellan institutionerna kan inledas när rådet har antagit sitt mandat och kommer att kunna slutföras nästa mandatperiod.